

POSTANOWIENIE

27 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 27 czerwca 2024 r. w Warszawie
zażalenia E. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie

z 3 listopada 2023 r., II Ca 32/22,

w sprawie z wniosku E. S.

z udziałem P. M.

o rozgraniczenie,

oddala zażalenie.

(a.z.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 3 listopada 2023 r. Sąd Okręgowy w Lublinie odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy E. S. od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z 15 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że 3 stycznia 2023 r. wnioskodawca wystąpił o doręczenie odpisu postanowienia z 15 grudnia 2022 r. z uzasadnieniem oraz złożył wniosek o ustanowienie dla niego adwokata z urzędu w celu sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej. Postanowieniem z 22 marca 2023 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W ustawowym terminie wnioskodawca złożył skargę na przedmiotowe orzeczenie referendarza sądowego. Postanowieniem z 10 maja 2023 r. Sąd Rejonowy utrzymał w mocy zaskarżone

postanowienie referendarza sądowego. Odpis tego postanowienia doręczono wnioskodawcy 17 maja 2023 r. Wnioskodawca 23 maja 2023 r. złożył wniosek o doręczenie odpisu postanowienia z 10 maja 2023 r. z uzasadnieniem. Żądany odpis z uzasadnieniem został mu doręczony 1 czerwca 2023 r. E. S.- reprezentowany przez ustanowionego z wyboru pełnomocnika, 1 sierpnia 2023 r. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z 15 grudnia 2023 r.

Uzasadniając odrzucenie skargi kasacyjnej Sąd Okręgowy z powołaniem się na art. 124 § 4 k.p.c. w związku z art. 124 § 3 k.p.c. wskazał, że w razie oddalenia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, zgłoszonego przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę, która prawidłowo zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a jeżeli postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do złożenia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Bieg terminu do złożenia skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z 15 grudnia 2023 r. rozpoczął się od doręczenia wnioskodawcy 17 maja 2023 r. odpisu postanowienia Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z 10 maja 2023 r. i upłynął z dniem 17 lipca 2023 r.

Złożenie wniosku o doręczenie odpisu postanowienia z 10 maja 2023 r. z uzasadnieniem i następnie doręczenie wnioskodawcy 1 czerwca 2023 r. tego odpisu, w świetle art. 124 § 4 k.p.c. nie miało wpływu na bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Skarga wnioskodawcy z 1 sierpnia 2023 r. została zatem wniesiona po upływie ustawowego terminu.

Wnioskodawca w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej zarzucił naruszenie: 1) art. 398⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy została ona złożona z zachowaniem ustawowego terminu, co doprowadziło do wydania zaskarżonego postanowienia; 2)

art. 124 § 3 i 4 k.p.c. przez uznanie, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia o oddaleniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, w sytuacji gdy w odniesieniu do niniejszego stanu faktycznego o złożeniu przez wnioskodawcę wniosku o uzasadnienie postanowienia, powyższy termin powinien rozpocząć swój bieg w dniu 1 czerwca 2023 r., co przy niezastosowaniu tej reguły doprowadziło do odrzucenia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Brzmienie przywołanej regulacji jasno wskazuje, że dotyczy ona doręczenia orzeczenia podlegającego zaskarżeniu skargą kasacyjną. Artykuł ten stanowi przy tym wyraźnie, że orzeczenie ma być doręczone z uzasadnieniem. W badanej sprawie – przy obliczaniu terminu do wniesienia środka prawnego, artykuł ten nie miał jednak zastosowania, gdyż wnioskodawca skutecznie wystąpił o ustanowienie dla niego adwokata z urzędu. Tym samym zarzut naruszenia tego przepisu przez Sąd Okręgowy należy uznać za chybiony.

Chybiony okazał się także zarzut naruszenia art. 124 § 3 i 4 k.p.c., gdyż w zaistniałej sytuacji procesowej Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że skarga kasacyjna wnioskodawcy została wniesiona po terminie. Odmienne niż w art. 398⁵ § 1 k.p.c. ustawodawca w regulacji zamieszczonej w art. 124 § 4 k.p.c. nie powiązał terminu do wniesienia środka zaskarżenia (*in casu* skargi kasacyjnej) z doręczeniem orzeczenia z uzasadnieniem, ale jedynie doręczeniem postanowienia oddalającego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (odpowiednio postanowienia oddalającego zażalenie na odmowę ustanowienia takiego pełnomocnika).

Przyjęta przez Sąd Okręgowy interpretacja przedmiotowej regulacji jest przy tym zgodna z dotychczasowym stanowiskiem Sądu Najwyższego, który wyjaśnił

już, że wniosek strony o ustanowienie dla niej przez sąd pełnomocnika (z urzędu) w osobie adwokata czy radcy prawnego - art. 117 k.p.c. przerywa termin do wniesienia skargi kasacyjnej - art. 398⁵ § 1 k.p.c. Termin ten biegnie od początku od chwili doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu - art. 133 § 3 k.p.c., albo od chwili doręczenia stronie odpisu postanowienia sądu oddalającego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu - art. 124 § 4 k.p.c. (zob. postanowienia SN: z 5 listopada 2013 r., II PZ 26/13, i z 29 lipca 2020 r., I PZ 19/19).

W konsekwencji podzielić trzeba stanowisko Sądu Okręgowego, że wobec wyraźnego brzmienia art. 124 § 4 k.p.c., złożenie wniosku o doręczenie odpisu postanowienia z 10 maja 2023 r. wraz z uzasadnieniem a następnie doręczenie wnioskodawcy 1 czerwca 2023 r. tego odpisu nie miało wpływu na bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Skoro prawidłowo obliczony termin do wniesienia skargi kasacyjnej upłynął z dniem 17 lipca 2023 r., skarga wnioskodawcy z 1 sierpnia 2023 r. podlegała odrzuceniu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie wnioskodawcy jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

[SOP]

[a!]